

ТКАЧУК Людмила Миколаївна

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри фінансів та інноваційного менеджменту
Вінницький національний технічний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0001-9770-7851
e-mail: ludatkachuk2017@gmail.com

ЛЕБЕДЄВ Павло Володимирович

здобувач
Вінницький національний технічний університет, Україна
e-mail: lebediev@agalawyers.org

**ФІНАНСОВІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ
ВЛАСНИМ КАПІТАЛОМ ПІДПРИЄМСТВА**

В статті узагальнено основні підходи до визначення сутності власного капіталу відповідно до положень та стандартів бухгалтерського обліку П(С)БО та поглядів вчених-економістів. Визначено, що сучасні науковці аналізують економічну сутність власного капіталу з урахуванням того, що він є основним фактором виробництва, характеризує фінансові ресурси підприємства, які приносять прибуток, використовується як основне джерело формування добробуту його власників, є основним показником ринкової вартості підприємства, його динаміка є важливим показником економічної ефективності. Обґрунтовано, що капітал як фактор виробництва виступає основним ресурсом виробництва та інвестицій, джерелом доходу, об'єктом управління та власності, купівлі-продажу та одержання вигоди, що включає в себе фактори ризику та ліквідності. Власний капітал є частиною активів компанії, яка залишається після відрахування її зобов'язань. Гарантом успішної та прибуткової діяльності підприємства, його ринкової конкурентоспроможності та фінансової стабільності є ситуація, коли власний капітал складає основну частину його фінансових ресурсів. Представлено пропозиції щодо вдосконалення системи управління власним капіталом підприємства та визначено необхідність ефективного використання власних ресурсів підприємства в умовах обмеженості ресурсів.

Ключові слова: капітал, власний капітал, залучений капітал, статутний капітал, нерозподілений прибуток, джерела формування власного капіталу, управління власним капіталом.

JEL classification: D22; G31

DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2024.2.119.126>

**1. ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ У
ЗАГАЛЬНОМУ ВИГЛЯДІ ТА ЇЇ ЗВ'ЯЗОК
ІЗ ВАЖЛИВИМИ НАУКОВИМИ ЧИ
ПРАКТИЧНИМИ ЗАВДАННЯМИ**

В умовах ринкової економіки наявність та структура власного капіталу є визначальною умовою успішного функціонування та економічного розвитку будь-якого підприємства. Під час створення суб'єкта господарювання його власний (статутний) капітал реалізується в активах, інвестованих засновниками підприємства і визначається вартістю майна підприємства. Достатня

величина власного капіталу дає можливість вести господарську діяльність, нарощувати обсяги виробництва та реалізації продукції, бути фінансово незалежним від факторів зовнішнього впливу. Тому важливим аспектом аналізу фінансово-економічної діяльності підприємства є удосконалення системи управління власним капіталом підприємства. В умовах фінансової кризи, обмеженості зовнішніх джерел фінансування, зниження прибутку та дефіциту оборотних коштів наявність власних фінансових ресурсів та їх ефективне використання є

одним із ключових факторів розвитку підприємства.

Оскільки для підприємств основними джерелами фінансування є не лише власний, а й залучений капітал, при розробці фінансової політики необхідно обрати таку структуру капіталу, яка дозволить підвищити ринкову вартість суб'єкта господарювання при найменшій вартості капіталу. Тому результат і ефективність діяльності підприємства залежать не лише від раціонального використання капіталу, а й від джерел капіталу. Дотримуючись певних пропорцій власного та позикового капіталу, можна забезпечити необхідний рівень фінансової незалежності, прибутковості, а також максимізувати ринкову вартість бізнесу.

2. АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Значний науковий внесок в дослідження дефініції категорії «капітал» та «власний капітал» було зроблено класиками світової економічної науки Дж. Кларком, К. Марксом, А. Маршаллом, Д. Рікардо, А. Смітом, І. Фішером, Дж. Хіксом, Ю. Брігхемом та ін. Теоретико-методологічні аспекти ідентифікації економічної сутності власного капіталу, його класифікації та формування ефективних механізмів управління власним капіталом досліджували вітчизняні науковці Бутинець Ф. Ф., Бланк І. О., Кірсанова Т. О., Мних Є. В., Міщук Є. В., Андрушків Б. М. та ін.

3. ВИДІЛЕННЯ НЕВИРШЕНИХ РАНІШЕ ЧАСТИН ЗАГАЛЬНОЇ ПРОБЛЕМИ, КОТРИМ ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОЗНАЧЕНА СТАТТЯ

Незважаючи на значну кількість наукових досліджень за даною темою, потребують подальшого уточнення категоріальний апарат, узгодження нормативно-правової бази згідно міжнародних стандартів та дослідження проблеми пошуку шляхів підвищення ефективності управління власним капіталом підприємства.

4. ФОРМУЛЮВАННЯ ЦІЛЕЙ СТАТТІ

Метою статті є систематизація теоретико-методичних підходів до управління власним капіталом підприємства, виявлення

існуючих проблем, пов'язаних із станом власного капіталу та обґрунтування напрямів удосконалення управління власним капіталом підприємства.

5. ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ З ПОВНИМ ОБґРУНТУВАННЯМ ОТРИМАНИХ НАУКОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У сучасних економічних умовах капітал як фактор виробництва виступає основним ресурсом виробництва та інвестицій, джерелом доходу, об'єктом управління та власності, купівлі-продажу та одержання вигоди, що включає в себе фактори ризику та ліквідності. Власний капітал є частиною активів компанії, яка залишається після відрахування її зобов'язань. Гарантом успішної та прибуткової діяльності підприємства, його ринкової конкурентоспроможності та фінансової стабільності є ситуація, коли власний капітал складає основну частину його фінансових ресурсів.

В економічній літературі існують різні підходи до визначення сутності власного капіталу, що свідчить про неоднозначність їх тлумачення, визначення їх економічного змісту та місця в господарсько-відтворювальних процесах підприємства та вартості тих чи інших джерел. Основні підходи до визначення сутності власного капіталу відповідно до положень та стандартів бухгалтерського обліку П(С)БО та поглядів вчених-економістів узагальнено в таблиці 1.

На підставі даних табл. 1 можна зробити висновок, що сучасні науковці аналізують економічну сутність власного капіталу з урахуванням того, що він є основним фактором виробництва, характеризує фінансові ресурси підприємства, які приносять прибуток, використовується як основне джерело формування добробуту його власників, є основним показником ринкової вартості підприємства, його динаміка є важливим показником економічної ефективності.

Проведення аналізу ефективності управління власним капіталом передбачає аналіз фінансової стійкості підприємств, ділової активності та рентабельності.

Систематизація підходів до визначення сутності власного капіталу
(складено за даними [1-10])

Автор, джерело	Власний капітал – це
Закон України «Про бухгалтерський облік» [1]	різниця між активами і зобов’язаннями підприємства;
П(С)БО №1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2]	різниця між активами і зобов’язаннями підприємства;
Бланк І. О. [3]	накопичений запас економічних благ у грошовій та товарній формі, що беруть участь у економічному процесі як інвестиційний ресурс та фактор виробництва;
Бутинець Ф. Ф. [4]	загальна вартість засобів підприємства, які належать йому на правах власності та використовуються ним для формування його активів;
Мних Є. М., Барабаш Н. С. [5]	основа для здійснення діяльності підприємств, показує ступінь незалежності та впливу його власників на підприємство, формується за рахунок внесків власників та накопичення сум доходу від діяльності підприємства;
Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю. [6]	головний вимірник ринкової вартості підприємства, що залежить як від об’єктивних чинників (масштабу цін в економіці країни і ряду макроекономічних показників), так і суб’єктивних чинників (облікової політики самого підприємства);
Щербань О. Д. [7]	фінансові ресурси підприємства без визначення строку повернення його засновникам у грошовій, матеріальній і нематеріальній формах, які залучаються до економічного процесу діяльності суб’єкта господарювання;
Хмелевська А. В., Незборецька Г. М. [8]	модифікована величина заборгованості підприємства його засновникам у розмірі вартості активів, які ним забезпечуються;
Любар О. О., Болахівська В. В., Сімаков О. О. [9]	загальна сума власних джерел фінансування активів, які по праву належать підприємству та сформовані за рахунок внесків власників, а також додатково створених та отриманих в процесі господарської діяльності власних коштів підприємства;
Івченко Л. В., Удовик Н. Л. [10]	фінансові ресурси, які підприємство вкладає для організації і фінансування господарської діяльності.

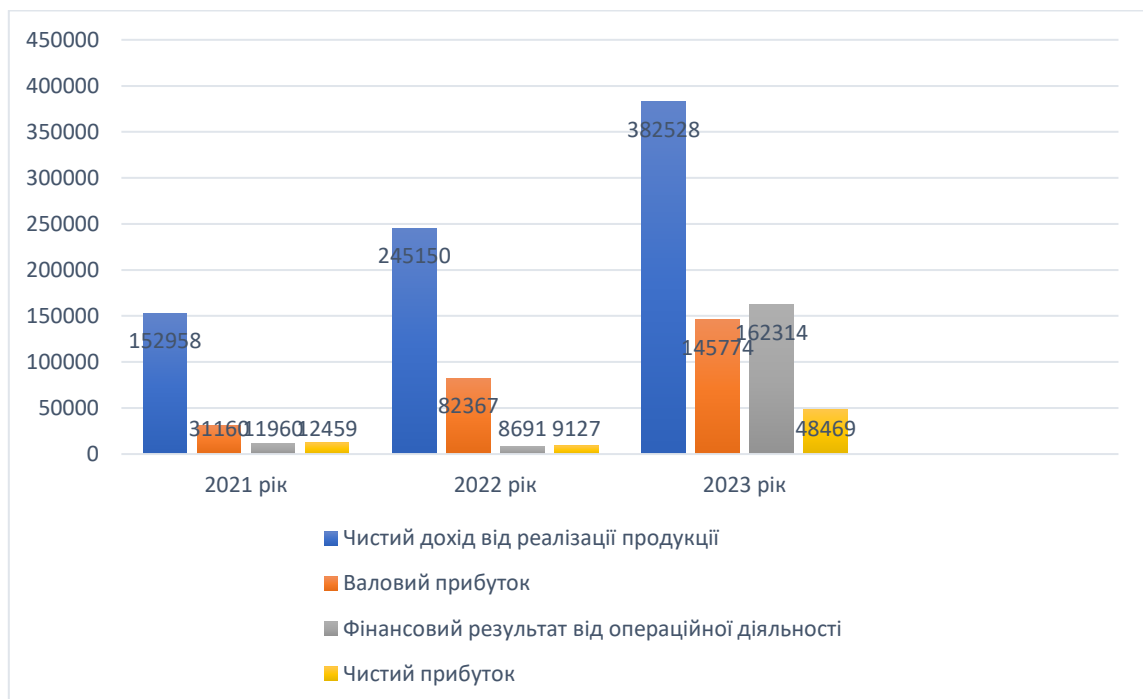

Рис. 1. Динаміка фінансових результатів КНВО «Форт» МВС України за 2021-2023 рр., тис. грн.

Проведемо аналіз на прикладі Казенного науково-виробничого об'єднання "Форт" МВС України, що спеціалізується на виробництві зброї та боєприпасів. В сучасних умовах на підприємстві працює понад 600 висококваліфікованих фахівців, виробництво має в своєму розпорядженні високоточні обробні центри, сучасні комп'ютерні засоби та технології. Робота КНВО «Форт» МВС України об'єднання здійснюється за такими основними напрямками, що стосуються розробки високих технологій у виготовленні стрілецької зброї, також впровадження програмного забезпечення балістичного проектування, застосування комп'ютерної методики реєстрації об'єктів, впровадження методу хіміко-термічної обробки деталей, що дає можливість використовувати зброю підприємства в складних кліматичних умовах, що особливо актуально в умовах війни. Усі дані про результати діяльності підприємства не містять комерційної або військової таємниці та отримані з відкритих джерел [11].

Графічно основні фінансово-економічні результати діяльності підприємства наведено на рис.1. Як свідчать дані, чистий дохід від реалізації на підприємстві в 2022 р. в порівнянні з 2021 р. збільшився на 60%, в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. цей показник зріс ще на 56%, що пов'язане із зростанням обсягів виробництва продукції через військові дії та збільшення державного замовлення на продукцію КНВО «Форт» МВС України.

Валовий прибуток збільшився на 51 207 тис.грн. (164%) в 2022 р. в порівнянні з 2021 р. та на 63407 тис. грн. (77%) в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. Фінансовий результат від операційної діяльності зменшився на 3 269 тис.грн. (27%) в 2022 р. в порівнянні з 2021 р., однак значно зріс в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. на 153623 тис.грн. (на 1768%).

Чистий прибуток зменшився в 2022 р. в порівнянні з 2021 р. на 3332 тис.грн. (27%), але значно зріс в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. на 39342 тис.грн. (431 %).

В табл. 2 узагальнено результати аналізу структури балансу КНВО «Форт» МВС України за 2021-2023 рр. Як видно з наведених даних, 2022 р. характеризувався зменшенням основних показників, наведених в балансі підприємства, в порівнянні з 2021 р. Так, валюта балансу за цей період зменшилась на 30%, оборотні активи на 39%, залучений капітал на 42% (за рахунок зменшення поточної кредиторської заборгованості за виданими авансами). Зменшення валюти балансу свідчить, як правило, про скорочення підприємством господарського обороту, що може бути викликано спадом попиту на продукцію підприємства, зменшенням доступу на ринок. Це може свідчити про виникнення фінансових труднощів на підприємстві. Однак, в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. ситуація кардинально змінилась: відбулося значне зростання усіх досліджуваних показників. Так, власний капітал КНВО «Форт» МВС України зріс на 606% (за рахунок збільшення додаткового капіталу та нерозподіленого прибутку), залучений капітал зріс на 651% (за рахунок збільшення відстрочених податкових зобов'язань та поточної кредиторської заборгованості за одержаними авансами), необоротні активи зросли на 742% (за рахунок збільшення основних засобів), оборотні активи зросли на 586% (в частині збільшення запасів та дебіторської заборгованості). Результатом діяльності підприємства стало зростання валюти балансу на 634%, що пов'язане із збільшенням державного фінансування виробництва озброєння через військові дії (рис. 2).

Таблиця 2

Аналіз структури балансу КНВО «Форт» МВС України за 2021-2023 рр., тис. грн.

Показники	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2022 р. від 2021 р.		Відхилення 2023 р. від 2022 р.	
				абсол.	віднос	абсол.	віднос
1. Валюта балансу	538861	376154	2760024	-162 707	-30	2 383 870	634
2. Власний капітал	140197	144621	1020685	4 424	3,2	876 064	606
3. Залучений капітал	398664	231533	1738339	-167 131	-42	1 506 806	651
4. Необоротні активи	111799	115029	968528	3 230	3	853 499	742
5. Оборотні активи	427062	261125	1791496	-165 937	-39	1 530 371	586

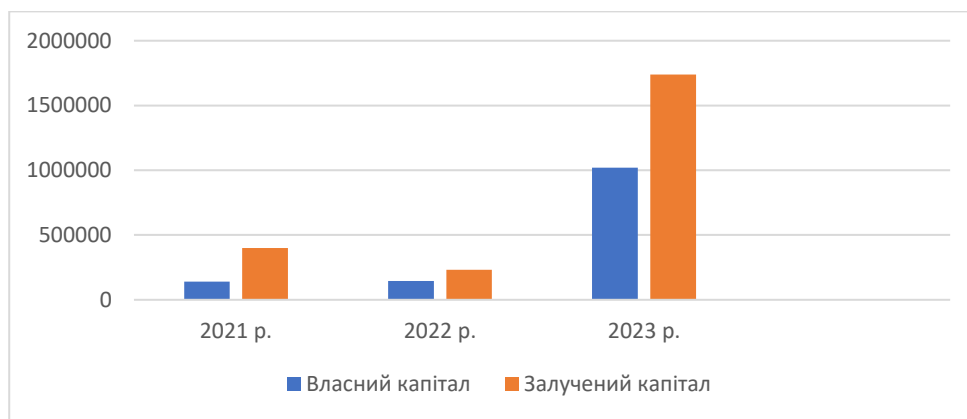

Рис. 2. Динаміка зміни структури пасиву балансу КНВО «Форт» МВС України» за 2021-2023 р.р.

Таблиця 3

Аналіз показників платоспроможності КНВО «Форт» МВС України за 2021-2023 р.р.

Показник	2021 р.	2022 р.	2023 р.	Відхилення 2022 р. від 2021 р.	Відхилення 2023 р. від 2022 р.
1. Коефіцієнт фінансової незалежності	0,2	0,4	0,37	0,2	-0,03
2. Коефіцієнт фінансової залежності	0,8	0,6	0,63	-0,2	0,03
3. Коефіцієнт фінансової стабільності	0,5	0,6	0,59	0,1	-0,01
4. Коефіцієнт фінансового ризику	0,12	0,11	0,17	-0,01	0,06
5. Індекс постійного активу	0,8	0,8	0,95	0	0,15
6. Коефіцієнт оборотності власного капіталу	1,2	1,7	1,5	0,5	-0,2
7. Рентабельність власного капіталу (за валовим прибутком)	0,23	0,58	0,4	0,35	-0,18
8. Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком)	0,09	0,06	0,05	-0,03	-0,01
9. Період окупності власного капіталу	11	15,6	21	4,6	5,4
10. Рентабельність власного капіталу за моделлю Du Pont	0,096	0,048	0,049	-0,912	-0,048
10.1. Рентабельність продаж	0,08	0,03	0,13	-0,05	0,1
10.2. Коефіцієнт оборотності активів	0,2	0,5	0,14	0,3	-0,36
10.3. Фінансовий важіль	6	3,2	2,7	-2,8	-0,05

Аналіз показників платоспроможності та фінансової незалежності КНВО «Форт» МВС України за 2021-2023 р.р. наведено в таблиці 3.

Коефіцієнт фінансової незалежності характеризує частку власного капіталу у загальній сумі капіталу підприємства. Коефіцієнт фінансової незалежності збільшився на 0,2 в 2022 р. в порівнянні з 2021 р.р. та незначно зменшився в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. та склав 0,37. Однак позитивною була б тенденція до збільшення даного показника, адже чим вище його значення, тим більш стійким та незалежним буде фінансовий стан досліджуваного підприємства.

Коефіцієнт фінансової залежності за економічною сутністю є оберненим показником до коефіцієнту фінансової незалежності. Він характеризує частку залученого капіталу в загальній величині капіталу підприємства. Коефіцієнт зменшився на 0,2 в 2022 р. в порівнянні з 2021 р.р. та збільшився на 0,03 в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. Така динаміка показників є нестабільною і свідчить про недостатню фінансову незалежність в 2023 р. КНВО «Форт» МВС України.

Коефіцієнт фінансової стабільності засвідчує, у скільки разів величина власного капіталу підприємства перевищує обсяг залученого капіталу. Коефіцієнт фінансової стабільності незначно коливається на

підприємстві протягом останніх трьох років і його розмір знаходиться в межах 0,5-0,6. Це означає зростання частки залучених коштів у фінансуванні підприємства. Значення коефіцієнту фінансової стабільності для КНВО “Форт” МВС України є недостатнім протягом досліджуваного періоду, оптимальним є значення цього показника більше 1.

Коефіцієнт фінансового ризику засвідчує, у скільки разів сума залучених коштів перевищує суму власного капіталу. Цей показник незначно зріс у 2023 р. в порівнянні з 2022 р.

Індекс постійного активу характеризує суму необоротних активів, які припадають на 1 грн. власного капіталу. Індекс постійного активу в 2022 р. в порівнянні з 2021 р.р. не змінився. А в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. зріс на 0,15, що негативно характеризує результати діяльності підприємства.

Коефіцієнт оборотності власного капіталу характеризує, наскільки діяльність підприємства забезпечена власним капіталом. Найбільшим значення даного показника було в 2022 р.

Рентабельність власного капіталу (за валовим прибутком) характеризує ефективність використання власних ресурсів підприємства для отримання прибутку. Цей показник значно зріс в 2022 р. в порівнянні з 2021 р.р. на 0,35, але зменшився на 0,18 в 2023 р. в порівнянні з 2022 р.

Рентабельність власного капіталу (за чистим прибутком) показує величину чистого прибутку, що був зароблений кожною гривнею вкладеного власного капіталу. Цей показник незначно знижувався протягом досліджуваного періоду, що негативно характеризує динаміку платоспроможності підприємства.

Період окупності власного капіталу за економічною сутністю є зворотним до коефіцієнта рентабельності власного капіталу за чистим прибутком. Цей показник зростав протягом останніх трьох років, що підтверджує негативну динаміку попереднього коефіцієнту.

Рентабельність продаж характеризує найважливіший аспект діяльності компанії – реалізацію основної продукції, а також оцінює частку собівартості в продажах. Цей показник в 2022 р. в порівнянні з 2021 р.

знизився на 0,05, однак незначно зріс в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. на 0,1

Коефіцієнт оборотності активів збільшився на 0,3 в 2022 р. в порівнянні з 2021 р., однак зменшився на 0,36 в 2023 р. в порівнянні з 2022 р. Така динаміка теж є негативною за останній рік. Фінансовий важіль зменшувався протягом останніх трьох років, що позитивно характеризує результати діяльності підприємства.

Проаналізувавши показники платоспроможності КНВО “Форт” МВС України можна зробити висновок, що не зважаючи на значне зростання валюти балансу та прибутку підприємства в 2023 р. в порівнянні з 2022 р., найбільша фінансова стійкість підприємства спостерігалась в 2022 р. Натомість, в 2023 р. значення показників, що характеризують платоспроможність, незначно знизилась. Вважаємо, що це відбулося перш за все за рахунок зростання залучених джерел фінансування на підприємстві.

6. ВИСНОВКИ З ДАНОГО ДОСЛІДЖЕННЯ І ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ РОЗВІДОК У ДАНОМУ НАПРЯМКУ

При систематизації підходів до визначення сутності поняття «власний капітал» було визначено, що сучасні науковці аналізують економічну сутність з урахуванням того, що він є основним фактором виробництва, характеризує фінансові ресурси підприємства, які приносять прибуток, використовується як основне джерело формування добробуту його власників, є основним показником ринкової вартості підприємства, його динаміка є важливим показником економічної ефективності.

Основною метою управління власним капіталом є забезпечення стабільного і ефективного розвитку бізнесу. Управління власним капіталом пов'язано не лише із забезпеченням ефективного використання його сформованої частини, а і з забезпеченням власних фінансових ресурсів, які гарантують майбутній розвиток підприємства. Підприємство під час управління капіталом для ухвалення ефективних управлінських рішень має володіти інформацією щодо наявності капіталу, особливостей його вкладення та структури.

Власний капітал відіграє принципову роль у діяльності сучасного підприємства, яка повинна ґрунтуватись на використанні залученого капіталу, однак його розміри обмежені і менші за розмір власного капіталу. Якщо підприємство ефективно використовує позикові кошти, це приведе до підвищення рентабельності власного капіталу і його зростання в динаміці. Однак існують і переваги використання позикового капіталу

над власним, які виявляються у вартості використання власного та позикового капіталу, оскільки проценти за обслуговування боргу знижують базу для нарахування податку на прибуток. Ефективність функціонування КНВО "Форт" МВС України залежить від ефективної стратегії управління капіталом підприємства, важливою складовою якої є оптимізація структури капіталу.

Література

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. Загальні вимоги до фінансової звітності: Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затверджене наказом Міністерства Фінансів України від 07.02.2013 року № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
3. Бланк І. О. Управління формуванням капіталу. Київ : Ніка-Центр. 2008. 656 с.
4. Бутинець Ф. Ф. Теорія бухгалтерського обліку. Житомир : Рута, 2003. 444 с.
5. Мних Є. В., Барабаш Н. С. Фінансовий аналіз : підручник. Київ : Вид-во КНЕУ, 2014. 536 с.
6. Джеджула В. В., Єпіфанова І. Ю., Стемблевська О. Г. Особливості управління капіталом підприємств кондитерської галузі. *Інфраструктура ринку*. 2017. № 7. С. 128-133. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2017/7_2017_ukr/23.pdf
7. Щербань О. Д. Струкова М. О. Визначення категорії «власний капітал підприємства». *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 736-739. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/126.pdf
8. Хмелевська А. В., Незборецька Г. М. Власний капітал за атрибутами об'єкту бухгалтерського обліку. *Сталий розвиток економіки*. 2011. № 2. С. 192–194.
9. Любар О. О., Болахівська В. В., Сімаков О. О. Власний капітал та його вплив на розвиток вітчизняної науки. *Економіка та суспільство*. 2019. № 20. С.145-151. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/19/18>
10. Івченко Л. В., Удовик Н. Л. Власний капітал : джерела формування та функції. *Молодий вчений : Економічні науки*. 2016. № 1 (28). Частина 1. С. 55-59.
11. Фінансова звітність Казенного науково-виробничого об'єднання "Форт" МВС України. URL: <https://clarity-project.info/edr/01199251/finances>

References

1. The Verkhovna Rada of Ukraine (1999), The Law of Ukraine «About accounting and financial reporting in Ukraine», available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>
2. The Ministry of Finance of Ukraine (2013): Regulation (standard) of accounting 1 «General requirements for financial reporting», available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>
3. Blank I. O. (2008) *Upravlinnya formuvanniam kapitalu* [Management of capital formation]. Kyiv: Nika Center.
4. Butynets F. F. (2003) *Teoriya bukhhalters'koho obliku* [Theory of accounting]. Zhytomyr: Ruta.
5. Mnykh E.V., Barabash N. S. (2014) *Finansovyy analiz : pidruchnyk* [Financial analysis: textbook]. Kyiv: KNEU Publishing House.
6. Dzhedzhula V. V., Yepifanova I. Yu., Stemblevska O.G. (2017) *Osoblyvosti upravlinnya kapitalom pidpryyemstv kondyters'koyi haluzi* [Peculiarities of capital management of enterprises in the confectionery industry]. *Market infrastructure*. No. 7. pp. 128-133.
7. Shcherban O. D. Strukova M. O. (2017) *Vyznachennya katehoriyi «vlasnyy kapital pidpryyemstva»* [Definition of the category "own capital of the enterprise"]. *Economy and society*. No. 9. pp. 736-739.

8. Khmelevska A. V., Nezboretska H. M. (2011) Vlasnyy kapital za atrybutamy ob"yektu bukhholders'koho obliku [Equity according to the attributes of the accounting object]. *Sustainable economic development*. No. 2. pp. 192-194.
9. Lyubar O. O., Bolehivska V. V., Simakov O. O. (2019) Vlasnyy kapital ta yoho vplyv na rozvytok vitchyznyanoyi nauky [Own capital and its influence on the development of domestic science]. *Economy and society*. No. 20. pp. 145-151.
10. Ivchenko L. V., Udovik N. L. (2016) Vlasnyy kapital : dzherela formuvannya ta funktsiyi [Own capital: sources of formation and functions]. *Young scientist: Economic sciences*. No. 1 (28). Part 1. pp. 55-59.
11. Financial reporting of the Fiscal Research and Production Association "Fort" of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. available at: <https://clarity-project.info/edr/01199251/finances>

Abstract

TKACHUK Liudmyla, LEBEDIEV Pavlo
Financial aspects of company equity management

The article summarizes the main approaches to determining the essence of equity in accordance with the provisions and accounting standards of P(S)BO and the views of economists. It was determined that modern scientists analyze the economic essence of equity capital taking into account the fact that it is the main factor of production, characterizes the financial resources of the enterprise that bring profit, is used as the main source of the formation of the well-being of its owners, is the main indicator of the market value of the enterprise, its dynamics are important indicator of economic efficiency. It is substantiated that capital as a factor of production acts as the main resource of production and investment, a source of income, an object of management and ownership, purchase and sale, and obtaining profit, which includes risk and liquidity factors. Equity is the portion of a company's assets that remains after deducting its liabilities. The guarantor of the successful and profitable operation of the enterprise, its market competitiveness and financial stability is the situation when equity capital constitutes the main part of its financial resources. Proposals for improving the company's own capital management system are presented and the need for effective use of the company's own resources in conditions of limited resources is determined.

Equity plays a fundamental role in the activity of a modern enterprise, which should be based on the use of borrowed capital, but its size is limited and smaller than the size of equity capital. If the company effectively uses borrowed funds, this will lead to an increase in the return on equity and its dynamic growth. However, there are also advantages of using debt capital over equity, which are reflected in the cost of using equity and debt capital, since interest on debt service reduces the basis for charging income tax. The effectiveness of the functioning of the "Fort" of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine depends on the effective capital management strategy of the enterprise, an important component of which is the optimization of the capital structure.

Key words: capital, equity capital, raised capital, authorized capital, retained earnings, sources of equity capital, equity capital management.

Стаття надійшла до редакції 28.05.2024 р.

Бібліографічний опис статті:

Ткачук Л. М., Лебедєв П. В. Фінансові аспекти управління власним капіталом підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2024. № 2. С. 119-126.

Tkachuk L., Lebediev P. (2024) Financial aspects of company equity management. *Innovation and Sustainability*, no. 2, pp. 119-126.

